

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดทางสังคมการเมืองของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล The Social and Political Thought of Seksan Prasertkul
ชื่อผู้เขียน	พัชรภา ตันตราจิน Patcharapa Tantrajin
แผนกวิชา/คณะ	สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.นครินทร์ เมฆไตรรัตน์
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง *ความคิดทางสังคมการเมืองของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล* มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาประวัติชีวิตของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล วิเคราะห์ความคิดของเขาในประเด็นต่างๆ เช่น การเมือง สังคม และชีวิต ที่ปรากฏอยู่ในงานเขียน และเพื่อศึกษาพัฒนาการทางความคิดซึ่งสัมพันธ์กับประวัติชีวิตและบริบทสังคม ทั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาประวัติชีวิตและความคิดทางการเมืองของบุคคล พิจารณาจากงานเขียนของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล โดยระเบียบวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และให้ความสำคัญกับงานเขียนที่พิมพ์รวมเล่มเป็นหลัก

จากการศึกษาพบว่า *ความคิดทางสังคมและการเมืองของเสกสรรค์ ประเสริฐกุล* ที่ปรากฏในงานเขียนอาจแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1) สภาพสังคมการเมืองที่เป็นอยู่ หรืองานเขียนในลักษณะศึกษาสภาพปัญหาสังคมการเมือง และการวิพากษ์วิจารณ์รัฐตามสถานการณ์ เช่น ปัญหาโลกาภิวัตน์ อำนาจอธิปไตยของประเทศไทย เป็นต้น โดยชี้ให้เห็นว่ากระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่ออำนาจของประเทศไทยในการสร้างฉันทานุมัติทางการเมือง ความเสื่อมสลายของวาทกรรมชาติ และอำนาจอธิปไตย รวมไปถึงความเสื่อมของวัฒนธรรม ศีลธรรมจรรยามนุษย

2) การหวนคำนึงถึงสิ่งที่สังคมการเมืองไทยเคยมีและหายไป หรือกำลังจะหายไป เช่น ศีลธรรม คุณค่าความดีงาม ความเป็นชุมชน วัฒนธรรม ความสมบูรณ์ของธรรมชาติทรัพยากรป่าไม้ โดยมีสาเหตุมาจากกระแสการบริโภคนิยม การพัฒนาที่ขาดจิตสำนึกถึงผลกระทบที่มีต่อส่วนรวม

3) ความใฝ่ฝัน (Aspiration) หรือสิ่งที่ต้องการให้ปรากฏในสังคมการเมืองไทย อาทิ ในมิติการเมือง เป็นการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ในการพึ่งพาตนเองภายใต้บริบทสังคมการเมืองที่รัฐมีอำนาจจำกัด ในขณะที่เดียวกันในมิติจิตใจจำเป็นต้องมีการรักษาสมดุลความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มนุษย์กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และมนุษย์กับจิตใจตนเองเพื่อลดทอนความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น กับทั้งคำนึงถึงศีลธรรม คุณค่าความดีงามซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นในการอยู่ในสังคมการเมืองทั้งในส่วนของผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง

ทั้งนี้ ความคิดทางการเมืองและสังคมของเสกสรรค์ มีที่มาจากประสบการณ์ชีวิตการต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมการเมือง การอ่านหนังสือและการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย โดยมีรากฐานความคิดจากพุทธศาสนา คุณธรรมจริยธรรม แนวคิดเสรีประชาธิปไตย มานุษยนิยม ฯลฯ ซึ่งมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องโดยแบ่งได้เป็นสามช่วงคือ ปฐมวัย เป็นช่วงของการพยายามเปลี่ยนแปลงสังคมการเมืองอย่างฉับพลัน มัชฌิมวัย เป็นช่วงการเน้นความสำคัญของคุณธรรมในสังคมการเมืองและวิพากษ์ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ และความจำเป็นของการเมืองภาคประชาชน และปัจฉิมวัย เป็นช่วงปรัชญาศานากับสังคมการเมือง